

Scala integrată de dezvoltare

Limbajul ne permite să înțelegem și să exprimăm idei, gânduri, opinii și emoții.

În procesul de învățare a unei limbi, înțelegerea limbajului auzit, respectiv limbajul receptiv precede dezvoltarea limbajului expresiv. Un bebeluș va întoarce capul când va fi strigat de mamă, va face gestul la revedere cu mult timp înainte de a-și putea spune numele sau "tai-tai/pa -pa". Pentru a putea utiliza limbajul în mod adecvat, în diferite contexte sociale și pentru diferite scopuri este necesară atât dezvoltarea abilităților pragmatice cât și dezvoltarea abilităților de înțelegere și de producere a limbajului. De la naștere la vârsta școlarității copilul parcurge o perioadă de dezvoltare uriașă. Până în momentul începerii școlii copilul trece treptat de la stadiul de ființă dependentă, la stadiul de persoană cu competențe de comunicare și gândire independentă.

Următoarele tabele sunt componente ale unor scale integrate care evidențiază stadiile tipice de dezvoltare pe următoarele domenii: ascultare, limbaj receptiv și expresiv, vorbire, cogniție și comunicare socială. Au fost adaptate din următoarele surse:

- Cottage Acquisition Scales for Listening, Language and Speech;
- Preschool Language Scale – 4 (PLS 4);
- The Bzoch-League Receptive-Expressive Emergent Language Scale Second Edition;
- (REEL - 2);
- The Early Learning Accomplishment Profile Kit (E-LAP);
- The Learning Accomplishment Profile Revised Edition Kit (LAP-R);
- The Rosetti Infant-Toddler Language Scale;
- St. Gabriel's Curriculum.

Un copil cu deficiență de auz parcurge aceleași stadii de dezvoltare. Cu toate acestea, va avea nevoie de o mai mare expunere la limbajul vorbit, cât de timpuriu posibil. Limbajul, vorbirea, cogniția și abilitățile pragmatice trebuie să fie dezvoltate simultan cu ascultarea în cadrul unui program sistematic care urmează aceste stadii tipice de dezvoltare.

Este important de reamintit că abilitățile redate în paginile următoare sunt bazate pe o medie. Este un interval variat de timp în care copiii pot să achiziționeze aceste abilități, de la timpuriu până la mai târziu. S-ar putea ca, unii dintre copiii dumneavoastră să nu achiziționeze o abilitate în intervalul dat, dar acest lucru nu înseamnă că nu o vor obține mai târziu.

Aceste scale de dezvoltare au valoarea unui ghid. Au fost incluse pentru a ajuta la structurarea unui program care să corespundă nevoilor individuale ale unui copil anume.

Pentru referințe și descriere, accesați programul "Ascultă, învață și vorbește". Acesta este o resursă de reabilitare auditivă de la Cochlear.

0 – 3 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Conștiința auditivă; • Răspunde la sunet prin zâmbet, prin întoarcerea capului, oprindu-se, tresărind; • Răspunde la sunete puternice; • Recunoaște vocea mamei sau a persoanei care-l îngrijește. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tresare la sunete bruște; • Răspunde la fața vorbitorului; • Răspunde prin gângurit sau zâmbet la voce; • Se liniștește la vocile familiare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plânge pentru a exprima foamea și furia; • Începe să-și exprime plăcerea prin vocalize; • Vocalizează ocazional ca răspuns la sunete vocale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plânge; • Începe să gângurească. 	<ul style="list-style-type: none"> • Începe conștientizarea persoanelor familiare/situațiilor • Se uită scurt la obiecte/chipuri. • Anticipă anumite evenimente ce urmează să aibă loc, ex. hrănirea; • Urmărește cu privirea propriile mâini în mișcare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pare că ascultă persoana care vorbește; • Realizează contact vizual pentru scurt timp, până în jurul vârstei de 3 luni, când privește cu regularitate, direct spre fața persoanei care îi vorbește; o localizează din priviri și este, în mod special, atent la gură, nu doar la față; • Zâmbește/gângurește ca răspuns, în special mamei/persoanei care îl îngrijește.

4 – 6 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Sunetele încep să aibă înțeles; • Ascultă cu atenție mai mare; • Începe să asocieze înțelesul cu sunetul (de ex. răspunde ocazional la numele său); • Răspunde la schimbări ale inflexiunilor vocii; • Începe să localizeze sursa vocii cu mai mare precizie; • Ascultă propria voce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Localizează sursa sunetului prin întoarcerea capului sau ochilor; • Ocazional răspunde la numele propriu; • Discriminează între vocile nervoase și vocile calme, de ex: plânge ca răspuns la o voce nervoasă; • De obicei se oprește din plâns ca răspuns la voce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vocalizează pentru a exprima dorințe și nevoi; • Vocalizează ca răspuns la muzică; • Plescăie, gângurește, strigă; • Vocalizează ca răspuns la vorbire; • Începe să utilizeze o varietate de vocalize pentru a exprima plăcerea și disconfortul; • Vocalizează când este singur sau cu alte persoane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Râde; • Molfăie buzele (plescăie) și emite sunete; • Strigă; • Începe să moduleze durata, înălțimea vocii și intensitatea (trăsături prozodice); • Scoate sunete vocalice prelungite; • Produce sunete cu trăsături consonantice - zgomote de fricțiune, nazale (sunete preconsonantice: "ng" sau "îng"); • Se joacă cu producerea sunetelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se uită la obiecte și se întinde spre ele; • Începe să învețe despre cauză și efect, de ex.: se joacă cu jucăriile care sună; • Recunoaște persoanele familiare; • Duce obiectele la gură; • Întoarce capul în direcția sunetelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Păstrează contactul vizual; • Îi plac jocurile precum: „merge musca pe perete”; • Vocalizează diferit pentru motive diferite; • Imită expresii faciale; • Preia inițiativa prin vocalizare și implică adultul în interacțiune; • Începe să înțeleagă dialogul, ex.: vocalizele copilului vin ca răspuns la mesajul vocal al adultului.

7 – 9 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> Localizează sursa de sunet cu precizie; Discriminează aspecte suprasegmentale ca durată, accent și intensitate; Are o durată mai mare de concentrare; Asociază sensurile cu cuvintele; Discriminează conținutul vocalelor și silabelor. 	<ul style="list-style-type: none"> În vorbirea celor din jur recunoaște numele membrilor familiei chiar dacă aceștia nu sunt în preajmă; Răspunde cu gesturi potrivite la „pa, pa”, „în brațe”, „hopa sus” etc.; Îi plac muzica și cântatul; Pare să asculte întreaga conversație dintre ceilalți; Își întrerupe activitatea când este strigat pe nume; Pare să recunoască numele unor obiecte comune prin localizarea lor atunci când sunt denumite; Își întrerupe mai des activitatea la „nu”; Își menține interesul timp de un minut uitându-se împreună cu adultul la imagini sau cărți. 	<ul style="list-style-type: none"> Repetă silabe formate dintr-o consoană și o vocală (CV) în succesiune (ex.: „pa, pa”); Începe să răspundă prin vocalize când i se pronunță numele; Joacă mai multe jocuri de exemplu: „cucu-bau”, bate din palme etc. și vocalizează în timpul jocurilor; Pare să cânte; Vocalizează pentru a saluta adulții familiari; Strigă pentru a capta atenția; Utilizează unele gesturi însoțite de limbajul corespunzător, de exemplu, clatină din cap pentru „nu”; Vocalizează zgomotos. 	<ul style="list-style-type: none"> Produce structuri silabice de tipul consoană-vocală, ex. (pa-pa), (me-me), lalația canonică simplă; Plescăie din limbă; Folosește modulații ale vocii („își cântă”, de ex.: aaaa...a); Imită modele de intonații; Produce vocalele anterioare și centrale (de ex.: e, i, a); Folosește anumite consoane (p, b, m, d). 	<ul style="list-style-type: none"> Imită o acțiune fizică; Recunoaște obiectele familiare; Prinde un obiect cu o mână, iar apoi cu cealaltă; Ține un cub și apoi ia un altul; Își zâmbește când se privește în oglindă; Îi place jocul de-a ascunsul și găsitul de jucării sau „cucu-bau”; Oferă, pune, arată; Trage inelele de pe suport. 	<ul style="list-style-type: none"> Începe să înțeleagă că procesul de comunicare este un proces bidirecțional; Manifestă dorința de a interacționa cu persoane diferite; Devine mai vioi în prezența persoanelor familiare; Anticipază unele activități; Dă din cap (aprobă), face semn cu mâna (salută) și bate din palme; Vociferează pentru a beneficia de atenție; Solicită diferite obiecte prin indicarea cu degetul sau se întinde spre acestea; Îi plac jocurile vesele; Continuă să își dezvolte abilitatea de a respecta rândul în timpul conversației; Începe să descopere cărțile prin urmărirea imaginilor, împreună cu adultul.

10 – 12 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> Înțelege sensul mai multor cuvinte; Monitorizează / observă propria sa voce și a celorlalți; Localizează sunetele de la distanță; Discriminează vocea vorbitorului de alte sunete din context /de stimuli ambientali. 	<ul style="list-style-type: none"> Îi place să asculte cuvinte noi; Poate să asculte vorbirea fără să fie distras de alte sunete; În mod ocazional, la cerele dă adultului jucării sau obiecte; În mod ocazional, execută comenzi simple, de ex.: „pune jos”; Răspunde la muzică prin mișcări potrivite ale corpului sau ale mâinilor; Demonstrează înțelegerea comenzilor verbale prin mișcări manuale și corporale adecvate; Manifestă interes crescut pentru vorbire, pe perioade lungi de timp. 	<ul style="list-style-type: none"> Utilizează jargonul pentru 4 sau mai multe silabe – păstrează structura unei propoziții scurte fără să folosească cuvinte reale; Începe să folosească structuri variate de jargon cu intonație specifică structurilor intonatorii ale adulților când se joacă singur; Inițiază jocuri prin gesturi și vorbire, cum ar fi: „vine pisu pe cărare”, „urcă musca pe perete”; Vorbește cu jucăriile / obiectele utilizând structuri verbale mai lungi; Răspunde frecvent la cântece sau rime prin vocalizări; Imită acțiunea însoțind-o cu sunete; Poate utiliza primele cuvinte, de exemplu: „tai, tai”, „mama”. 	<ul style="list-style-type: none"> Imită sunetele și numărul de silabe folosite de alții (îngână); Folosește trăsături suprasegmentale (curbe melodice); Folosește șiruri mai lungi de silabe repetate, exemplu: „dadadadedi” (lalație canonică reduplicată); Vocalele și consoanele sunt alternate (ba, pi, te, ma); Folosește mai des consoane nazale și consoane explozive (p, b, t, d, n, m) și consoana „l”; În jurul vârstei de 12 luni folosește toate vocalele; Apar primele cuvinte bisilabice (din vocabularul convențional), ex.: „mama, papa, apa, adă”. 	<ul style="list-style-type: none"> Nu se supără când îi este luată jucăria; Asociază o acțiune unui obiect, ex.: agită o linguriță, împinge o mașinuță; Răspunde la răs prin repetarea acțiunii; Scoate obiecte de pe un suport; Potrivesc două obiecte identice; Încearcă să construiască din cuburi turnuri/blocuri; 	<ul style="list-style-type: none"> Începe să înțeleagă relația dintre întrebare și răspuns ex.: scutură din cap pentru „nu”; Continuă să se dezvolte înțelegerea procesului de interacțiune socială; Înțelege formele de salut; Continuă să își dezvolte abilitățile de partener în cadrul dialogului; Vocalizează ca răspuns la chemările mamei; Manifestă dorința de a schimba activitățile; Răspunde la răsul adulților prin repetarea acțiunii; Începe să îi direcționeze pe alții, trăgând sau împingând pe aceștia; Îi plac jocurile și le inițiază; Protestează prin gesturi însoțite de vocalize.

13 – 15 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> Identifică mai multe cuvinte; Procesează limbajul simplu; Reține un item (cuvânt) de la sfârșitul propoziției sau frazei; Face deosebire între propoziții cunoscute; Execută o acțiune cunoscută pe baza unei solicitări verbale simple. (Prinde mingea! Dă mâna! etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> Înțelege mai multe cuvinte noi cu fiecare săptămână ce trece; În timpul jocului urmează o solicitare simplă; Înțelege întrebările simple ce conțin „unde”, de ex.: „unde este tata?” etc.; Recunoaște și demonstrează înțelegerea mai multor obiecte prin indicare; Înțelege mai multe propoziții familiare; Începe să recunoască numele diferitelor părți ale corpului, de ex. ochi, mâini etc.; Îi plac rimele. 	<ul style="list-style-type: none"> Utilizează șapte sau mai multe cuvinte în mod consecvent; Utilizează vocea și gesturile pentru a obține obiectul dorit; Continuă să utilizeze jargonul în paralel cu dezvoltarea a tot mai multor cuvinte reale; Introduce pauzele și intonațiile în jargon; Imită spontan cuvinte noi; Cântă. 	<ul style="list-style-type: none"> Imită vocale diferite; Aproximează cuvinte izolate; Utilizează vocalele, le folosește în combinații vocalice din jocuri verbale; Folosește mai mult consoanele explozive anterioare orale și nazale (p, b, t, d, n, m); Începe să folosească și fricativa „h”; 	<ul style="list-style-type: none"> Arată interes pentru obiectul dorit timp de două minute sau chiar mai mult; Inseră cercul în forma potrivită decupată (incastru); Construiește un turn din două cuburi; Începe să facă semne pe hârtie cu creionul cerat (creion colorat, gros); Imită multe acțiuni, ex. mângâie o păpușă; Demonstrează utilizarea funcțională a obiectelor; Îndepărtează capacul de pe cutie pentru a găsi jucării ascunse. 	<ul style="list-style-type: none"> Continuă să-și dezvolte menținerea contactului vizual cu persoana cu care vorbește pentru o perioadă mai lungă de timp; Își dezvoltă dialogul ca o formă a limbajului expresiv; Se joacă de-a prinslea cu adultul; Implică adulții în joc arătându-le lucruri (papuci, haine); Începe să înțeleagă întrebările simple: ce?, cine?, unde?, când?.

16 – 18 luni

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> Discriminează între mai multe propoziții; Identifică și asociază mai multe cuvinte cu obiectele corespunzătoare (ex. jucării, părțile corpului, mâncare, haine); Imită cuvintele auzite. 	<ul style="list-style-type: none"> Înțelege mai multe întrebări simple; Începe să înțeleagă propozițiile mai lungi care conțin cuvinte cheie în interiorul propoziției; Dezvoltă capacitatea de receptare a categoriilor lexicale; Identifică mai multe părți ale corpului; Găsește obiectele familiare care nu sunt în câmpul vizual; Înțelege 50 sau mai multe cuvinte; Identifică câteva articole de îmbrăcăminte, jucării și mâncare. 	<ul style="list-style-type: none"> Dispare jargonul; Crește vocabularul, 10 sau mai multe cuvinte cu semnificație; Utilizează mai puțin gesturile ca sprijin pentru comunicarea verbală; Imită cuvintele auzite; Cere mai mult. 	<ul style="list-style-type: none"> Crește numărul cuvintelor pe care le aproximează; Sunt prezente majoritatea vocalelor; Predomină pronunția consoanelor anterioare (p, b, d, m, n, t); Apar și fricativele labiodentale „f, v”; Folosește consoane posterioare explozive, de exemplu „c, g” și fricativa „h”. 	<ul style="list-style-type: none"> Încearcă să imite forma cercului, mâzgălește; Pune 3 până la 6 obiecte la locul lor pe suport; Regăsește jucăria dorită din spatele unui obstacol; Prinde obiecte mici; Răstoarnă sticlele cu susul în jos pentru a obține jucăria; Arată imaginile din carte și începe să întoarcă paginile; Demonstrează permanența obiectelor. 	<ul style="list-style-type: none"> Cere obiecte sau ajutor din partea adultului prin gesturi sau vocalize; Inițiază interacțiuni vocale; Preferă să fie împreună cu persoane familiare; Este reticent cu persoanele străine; Imită alți copii;

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Reține două cuvinte; • Deosebește cântece; • Înțelege diverse propoziții; • Discriminează propoziții descriptive; • Urmează instrucțiuni din 2 pași (ex. la-ți mingea și arunc-o); • Identifică lucruri pe categorii. • Realizează 2 sarcini care au un singur obiect. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alege 2 obiecte familiare; • Înțelege propozițiile care exprimă acțiuni; • Indică multe părți ale corpului, de ex.: obrazul, cotul, etc; • Începe să înțeleagă pronumele personal eu, tu, pe mine; • Recunoaște zilnic noi cuvinte; • Crește capacitatea de înțelegere; • Decodează structuri sintactice simple; • La 24 luni înțelege 250-300 de cuvinte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Imită ocazional 2-3 cuvinte-frază (holofraze); • Utilizează regulat cuvinte noi; • Vocabularul expresiv crește la 30 de cuvinte sau mai multe; • Încearcă exprimarea unor „povestiri” – enunțuri mai lungi în jargon pentru a transmite mesajul; • Începe să utilizeze propriul nume când vorbește despre sine; • Utilizează pronumele posesiv – „al meu”; • Poate să întrebe, unde?. Ex.: „Unde mașina?”; • Pe la 24 de luni poate utiliza 2-3 cuvinte - frază cu substantive, unele verbe și unele adjective. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aproximează cuvinte; • Substituie de ex.: „r” cu „i”; • Folosește diferite trăsături suprasegmentale; • Sunt prezenți unii diftongi, de exemplu: „au, ai, ei”; • Sunt în curs de achiziție consoanele „c”, „g”; • Consoanele achiziționate anterior sunt folosite mai întâi în poziție inițială în cuvinte; • Consoanele sunt adesea omise în poziția mediană și finală. 	<ul style="list-style-type: none"> • Imită jocul simbolic, ex. activități de uz casnic; • Utilizează un obiect ca simbol pt. un altul; • Pune triunghiul, cercul, pătratul, fiecare în locul său din incastru; • Imită mișcarea (parcurge trasee) pe verticală; • Înșiră trei mărgelile pe ață; • Începe să rupă hârtia; • Așează una în alta jucăriile cu aceeași formă, după mărime imitând adultul, de ex: ceșcuțe, cutii, jumătăți de ouă, păpuși Matrioșka; • Începe să categorizeze obiectele, în timpul jocului; • Folosește două jucării împreună; • Suprapune piese, construiește turnuri; • Completează puzzle-uri cu incastre; • Pornește o jucărie mecanică. 	<ul style="list-style-type: none"> • Începe să-i crească încrederea în sine și este fericit când se află în contact cu alte persoane; • Inițiază jocuri de rol; • Răspunde cererilor din partea adultului; • Poartă conversații pe teme familiare în mod asemănător adulților; • Folosește cuvinte pentru a interacționa cu adulții; • Cere informații despre anumite lucruri; ex. „ce este aceasta?”; • Își dezvoltă rolurile de ascultător/vorbitor în comunicare.

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Memorează 2 itemi (cuvinte) în contexte lingvistice diferite; • Ascultă înregistrări cu cântece familiare; • Înțelege enunțuri mai lungi; • Ascultă când i se vorbește de la distanță. 	<ul style="list-style-type: none"> • Începe să înțeleagă limbajul complex; • Înțelege propoziții, mai complexe, care exprimă acțiuni; • Demonstrează înțelegerea funcției/utilității diverselor obiecte de ex.: „ce folosim pentru băut?”; • Începe să înțeleagă diferențele de mărime, de ex.: mare / mic; • Începe să înțeleagă prepozițiile, de ex.: „în”, „pe”, „sub”; • Crește vocabularul receptiv; • Începe să înțeleagă conceptele de cantitate, de ex.: „unu”, „toți”; • Înțelege pronumele, de ex.: „el”, „ea”, „ei”, „noi”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizează mai frecvent 2-3 cuvinte-frază (holofraze); • Cere ajutorul utilizând două sau mai multe cuvinte, de ex.: „spală mâinile”; • Începe să numească culorile primare; • Se referă la sine folosind pronumele „eu”; • Repetă numărarea a două numere; • Răspunde la întrebări simple precum: „ce este asta?”, „ce face aceasta?”, „cine?”; • Reproduce structurile ritmate și cântecele preferate; • Înțelege și răspunde la solicitări. Exprimă negația „nu”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Îi place să se joace cu trăsăturile prozodice; • Începe să folosească accentul în mod corect; • Repetă cuvinte și propoziții; • Consoanele achiziționate (m, p,b) sunt folosite și în poziție finală; • Crește numărul diftongilor produși, inclusiv cei crescători, de ex.: „oa”, „ea”, „ia”; • Cuvintele / propozițiile sunt simplificate - consoanele intermediare sunt deseori omise; • Are tendința de a repeta cuvintele pronunțate; • Deseori pronunță în mod diferit același cuvânt; • Vorbește în șoaptă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuă jocul simbolic, ex.: „vorbitul la telefon”; • Îndeplinește sarcinile, ex.: bate din palme și ridică mâinile pentru 5 secunde; • Folosește jucăriile în mod corespunzător; • Desfășoară activități conexe în timpul jocului; • Întoarce câte o singură filă/pagină; • Imită producerea de linii verticale, orizontale și cercuri; • Potrivește imaginile identice; potrivește formele identice; • Pune împreună două părți ale unui întreg; • Înțelege ce înseamnă 1 și 2. 	<ul style="list-style-type: none"> • Îi face plăcere să vorbească; de ex.: pretinde că are o conversație la telefon; • Îndeplinește sarcini; de ex.: „bate palma!”; • Începe să dezvolte jocuri în paralel cu alți copii; • Verbalizează mai mult în timp ce se joacă; • Împarte jucării cu alții; • Cere ajutor folosind două sau mai multe cuvinte; • Folosește expresii verbale mai lungi.

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Continuă să își extindă memoria auditivă – memorează trei itemi cu caracteristici lingvistice diferite; • Ordonează două secvențe de informație; • Ascultă povești înregistrate; • Urmează, execută 2-3 comenzi legate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelege majoritatea verbelor uzuale; • Înțelege și răspunde la structuri lingvistice complexe și comenzi; • Execută 2-3 comenzi verbale exprimate într-o singură propoziție; • Înțelege diferite prepoziții, de ex.: „în”, „pe”, „sub”; • Se extinde dezvoltarea conceptuală; • Identifică părțile unui obiect; • Înțelege concepte de timp, de ex.: „astăzi”, „ieri”, „mâine”; • Înțelege „ce lipsește?”, „ce nu se potrivește?”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Exprimă genul; • Vorbește despre ce a desenat; • Își spune atât numele, cât și prenumele; • Relatează experiențele recente; • Conversează utilizând propoziții simple din 3-4 cuvinte; • Începe să utilizeze un limbaj complex; • Utilizează întrebări, ca ex: „cine?”, „ce?”, „unde?”, „de ce?”; • Utilizează unele pronume personale, de exemplu: „tu”, „el”, „ea”, „ei”, „eu”, „noi”, „pe mine”; • Folosește unele cuvinte la plural; • Exprimă posesia; • Folosește mai multe negații, de ex.: „nu este”, „nici unul”, „nimeni”; • Începe să utilizeze „și”; „pentru că”; • Numește trei sau mai multe culori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Face câteva substituiri (ș) pentru (s), (l) pentru (r), (t) pentru (c) etc.; • Înlocuiește pe „f”, „v” cu „t”, „d”, de exemplu: „tetița” în loc de „fetița”; • Siflantele și șuierătoarele sunt înlocuite cu „t”, „d”, de ex.: „matina” în loc de „mașina”, „tine” în loc de „cine”, „mata” în loc de „masa”, „ata ete” în loc de „asta este”; • Consoanele intermediare nu sunt fixate; • Consoanele finale apar cu regularitate; • Consoanele (ș, j, s, z, l, r,) în curs de dezvoltare; • Vocalele și diftongii sunt achiziționați; • Omite unele silabe neaccentuate; • Pronunția este mai corectă; • Alternează vocea normală cu cea șoptită. 	<ul style="list-style-type: none"> • Împarte jucării și își respectă în mod adecvat rândul în cadrul activităților desfășurate; • Se dezvoltă jocul; poate juca mai multe jocuri în același timp; • Începe să arate interes pentru scris și desenat; • Începe jocul imaginar; • Se joacă cu 6 cărți (cartoane) colorate; • Sortează și pune pe categorii; • Numește obiectul atunci când o parte din acesta este prezentat într-o imagine; • Poate completa un desen din care lipsesc două piese; • Prezintă interes pentru cum și de ce funcționează diferite lucruri; • Completează 2-3 piese lipsă dintr-un puzzle; • Desenează o cruce imitând un alt desen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Folosește adecvat dialogul; • Recită versuri; • Îi place să interpreteze cântecele; uneori le schimbă finalul; • Se angajează în activități explicative pentru a se face credibil; • Începe să ceară voie adulților pentru a face ceva; • Își manifestă sentimentele; • Inițiază conversații; • Folosește întrebări pentru a obține informații, pentru a cere ceva.

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Memoria auditivă crește la 5 itemi; • Ordonează 3 sau mai multe secvențe de informație; • Redă o povestire scurtă; • Urmează trei instrucțiuni (execută 3 comenzi); • Procesează structuri propoziționale complexe; • Urmărește o propoziție din 6 cuvinte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poate să asculte o poveste de 10-15 minute; • Înțelege expresii verbale complexe; • Înțelege mai multe concepte dificile, ex.: calitate, textură, cantitate; • Înțelege conceptele de zi/noapte, de ex.: distinge activitățile de zi, de cele de noapte; • Îndeplinește sarcini utilizând concepte de gol/plin, la fel/diferit; • Înțelege prepozițiile și adverbele de loc, de ex.: „lângă”, „acolo”; • Începe să înțeleagă comparațiile, de ex. “sunt mai înalt ca tine”. • Înțelege în jur de 900 de cuvinte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stăpânește conversația utilizând multe structuri gramaticale corecte (pluralul, posesia, pronumele, prepozițiile, adjectivele); • Formulează întrebări de tipul „unde?” și „cât de mulți?”; • Folosește „așa că”, „pentru că”; • Transmite mesaje; • Descrie pentru ce anume pot fi utilizate unele subiecte; • Începe să răspundă la întrebarea „ce se întâmplă dacă?”; • Răspunde la întrebarea „ce lipsește?”; • Identifică ceea ce nu aparține unui grup de obiecte și explică „de ce?”; • Încearcă să răspundă la întrebări ce necesită soluționarea de probleme, ca de ex.: „ce se întâmplă dacă?”; • Utilizează aproximativ 500 de cuvinte inteligibile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Folosește câteva grupuri consonantice în cadrul aceleiași silabe (pt, tr, pl, br, dr, gr, fl, pl); • Consoanele (č din „ce” „ci”, ģ din „ge”, „gi”, ț) sunt utilizate; • Se mai produc anumite substituiri și omisiuni în grupuri consonantice din două și trei consoane (ex. “poaie” în loc de “ploaie”); • Pronunția cuvintelor este mai stabilă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Începe să realizeze corespondența “unu la unu”; • Îndeplinește sarcini utilizând conceptele: „gol”, „plin”, „același”, „diferit”; • Își dezvoltă înțelegerea termenilor de calitate, cantitate, textură; • Compară obiectele; • Începe să rezolve probleme simple; • Începe să-și dezvolte imaginația. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se dezvoltă dialogul; • Se joacă mai adecvat cu alți copii; • Arată înțelegere față de sentimentele, nevoile altor persoane; • Interacționează cu alții prin conversații simple; • Inițiază conversații; • Îi plac jocurile de rol.

Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • Procesează structuri lingvistice complexe (ex: Poți să numești ceva care trăiește în copaci, are pene și creasta galbenă?); • Urmează instrucțiuni cu concepte mai dificile (ex: Pune pătratul gros, albastru în spatele ibricului gol); • Redă detaliat povești mai lungi în 5 sau mai multe propoziții; • Urmărește o propoziție de 8 cuvinte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Continuă să-și extindă înțelegerea vocabularului; • Înțelege diferențele din tre singular/plural; • Înțelege diferențele între trecut/prezent/viitor; • Formulează răspunsuri valorificând ultimul cuvânt receptat; • Identifică obiectele scoase din prim plan; • Înțelege conceptele de dimineață/zi/după-masă/seară; • Face comparații legate de viteză/greutate; • Înțelege 1500-2000 de cuvinte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizează "a lui", "a ei", "a lor"; • Utilizează mai frecvent pluralul; • Vorbește despre imagini/ poze și cărți de povești; • Utilizează jocuri imaginative mai sofisticate; • Utilizează negațiile și unele expresii, de exemplu: "nu ar trebui", "nu va+verb", "nu pot"; • Utilizează comparațiile; • Face inferențe (Operație logică de trecere de la un enunț la altul și în care ultimul enunț este dedus logic); • Dezvoltă expresii familiare; • Utilizează întrebările "Cât de mult?", „Cum?"; • Utilizează între 800-1500 de cuvinte; • Utilizează structuri lingvistice complexe; • Enunțurile spontane sunt majoritatea corecte din punct de vedere gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se reduc omisiunile și substituirile; • Majoritatea consoanelor sunt fixate; • Începe să folosească, în cuvinte, mai multe grupuri consonantice, în poziție inițială și finală; • Ritmul vorbirii este normal; • Folosește o intensitate adecvată în vorbire; • Folosește o intonație potrivită. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenează obiecte simple; • Înțelege noțiuni temporale, de ex.: azi/mâine / ieri/dimineța/după-masa/noaptea; • Spune câte degete are la mâini și la picioare; • Asociază obiectele cu ocupația, ex. "termometru= doctor"; • Continuă să-și dezvolte imaginația; • Crește timpul de concentrare; • Copiază imagini schematice; • Îmbină părțile unei structuri; • Face inferențe; • Crește capacitatea de generalizare, de fixare și reactualizare a experienței de cunoaștere; • Surprinde relațiile cauzale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Îi crește încrederea și stima de sine; • Răspunde la cererile altora; de ex.: răspunde la cererea vânzătorului dintr-un magazin; • Folosește adecvat intonația; • Inițiază conversația; • Se adaptează la schimbarea subiectului conversației; • Folosește limbajul pentru diferite situații de comunicare; ex. pentru a obține /a da informații, pentru exprimarea nevoilor /sentimentelor, pentru a negocia.

Fișa de monitorizare a progreselor pe baza Scalei Integrate de Dezvoltare

Această fișă este elaborată pentru a facilita aplicarea Scalei Integrate de Dezvoltare (Ascultă, Învață, Vorbește, Cochlear 2005). Cum se utilizează fișa de monitorizare a progreselor pe baza Scalei Integrate de Dezvoltare (SID):

1. Completați numele copilului și informațiile în spațiul din partea de sus a formularului;
2. Înregistrați progresul copilului făcând referință la Scala Integrată de Dezvoltare;
3. În prima coloană treceți vârsta auzului copilului (VA). Aceasta reflectă progresele copilului de la prima accesare a sunetului, de la pornirea aparatelor auditive, reglarea aparatelor auditive sau activarea implantului cochlear. De ex.: unui copil cu vârsta cronologică de 2 ani i s-a activat implantul cochlear; la vârsta cronologică de 3 ani, vârsta auditivă este de 1 an.
4. Următoarele coloane cuprind cele 6 domenii fundamentale de dezvoltare după cum urmează:
 - Audiție sau ascultare;
 - Limbaj receptiv: ceea ce copilul înțelege;
 - Limbaj expresiv: ceea ce copilul spune;
 - Cogniție: procesele gândirii;
 - Comunicare: interacțiuni sociale cu ceilalți (componenta pragmatică a limbajului).

5. Pentru vârsta auzului (VA) sunt două rubrici:

(+) Abilități/Obiective în curs de dezvoltare. Aceasta înseamnă că, acele abilități încep să se dezvolte, dar nu au fost achiziționate încă în totalitate.

Acestea se constituie în obiective pentru atingerea cărora părinții și terapeuții lucrează.

(√) Abilități/Obiective atinse. Aceasta înseamnă că, abilitățile particulare ale aceluia stadiu sunt demonstrate de copil în limbajul spontan și în interacțiunile de acasă, cu părinții, cu alți membri ai familiei și mai târziu, cu prietenii.

Pentru fiecare din cele șase coloane verticale, bifați data începerii în coloana cu (+) și mai târziu, data achiziționării în coloana cu (√). Pentru o ilustrare mai clară a progresului de dezvoltare a copilului, există posibilitatea de a completa spațiile cu culorile aferente, ilustrate la nivelul primului rând din partea de sus a fișei. Totuși datele legate de începerea dezvoltării și cele cu privire la achiziționarea efectivă a anumitor abilități sunt informațiile cheie.

6. Vârsta cronologică (VC)

Pentru fiecare stadiu al vârstei auzului, treceți vârsta cronologică a copilului în coloana vârstei cronologice (VC). Aceasta este o informație importantă pentru a observa în mod constant decalajul dintre vârsta auzului (VA) și vârsta cronologică (VC). Cu timpul, se anticipă reducerea acestui decalaj.

Așteptarea generală pentru un copil diagnosticat cu o deficiență de auz înainte de 12 luni și care urmează un program de reabilitare auditivă, este faptul că până la vârsta școlară poate atinge nivelurile de limbaj adecvate vârstei cronologice, în condițiile în care este într-un mediu stimulat, care are la bază învățarea prin ascultare. Așteptările vor fi diferite pentru acei copii care au probleme suplimentare.

Este recomandată monitorizarea periodică a progreselor copilului. Această fișă va oferi o imagine de ansamblu a progreselor realizate în cele 6 domenii fundamentale de dezvoltare, în raport cu vârsta auzului (VA) și vârsta cronologică (VC).

Numele: _____ Data nașterii: _____ Data: _____

VA (luni)	VC	Ascultarea / audiția	Limbajul receptiv	Limbajul expresiv	Vorbirea	Cogniția	Comunicarea socială
43 - 48		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
37 - 42		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
31 - 36		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
25 - 30		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
19 - 24		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
16 - 18		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
13 - 15		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
10 - 12		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
7 - 9		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
4 - 6		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+
0 - 3		√	√	√	√	√	√
		+	+	+	+	+	+